

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia ... 2005 r. w sprawie sposobu doprowadzania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej osób zatrzymanych

Na podstawie art. 11 ust. 9 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399 z późn. zm.2) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa sposób doprowadzania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej osób zatrzymanych do właściwego organu Straży Granicznej, sądu i prokuratury, oraz podmioty uprawnione do zarządzania doprowadzenia, wzory wymaganych dokumentów, sposób dokonania doprowadzenia oraz niezbędne środki ostrożności, a także szczegółowe warunki dokonywania doprowadzeń przy użyciu środków transportu.

§ 2.

Doprowadzanie przez funkcjonariuszy Straży Granicznej osób zatrzymanych, o którym mowa w § 1, zwane dalej "doprowadzaniem", zarządzają:

- 1) kierownik jednostki organizacyjnej Straży Granicznej lub jego zastępca, z wyłączeniem ośrodka szkolenia Straży Granicznej;
 - 2) kierownik jednostki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno - rozpoznawczych i dochodzeniowo - śledczych;
 - 3) kierownik komórki organizacyjnej jednostki, o której mowa w pkt 2;
 - 4) kierownik komórki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno - rozpoznawczych i dochodzeniowo - śledczych lub w sprawach dotyczących przyjmowania od cudzoziemców wniosków o nadanie statusu uchodźcy lub realizowania czynności związanych z wydalaniem cudzoziemców;
 - 5) kierownik zmiany placówki Straży Granicznej;
 - 6) dowódca jednostki pływającej Straży Granicznej;
- zwani dalej "zarządzającymi".

§ 3.

1. Doprowadzenie następuje na podstawie nakazu doprowadzenia, podpisanego przez zarządzającego, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w § 5 ust. 3-5.
2. Wzór nakazu doprowadzenia, o którym mowa w ust. 1, określa [załącznik do rozporządzenia](#).
3. W przypadku wykonywania doprowadzeń, o których mowa w § 5 ust 3-5, wyznaczenie funkcjonariuszy Straży Granicznej do doprowadzenia lub udzielenie im zgody na doprowadzenie rejestruje się w dokumentacji służbowej.
4. W przypadku gdy doprowadzanie osób zatrzymanych wykonywane jest poza zasięgiem terytorialnym jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, której funkcjonariusze wykonują doprowadzanie, powiadamia się o tym jednostki organizacyjne Straży Granicznej lub Policji, w zasięgu terytorialnym których jest ono wykonywane.

§ 4.

1. W przypadku zarządzenia doprowadzenia przez sąd lub prokuratora, skierowanego do organu Straży Granicznej, organ ten wydaje nakaz doprowadzenia, o którym mowa w § 3 ust. 1. W nakazie doprowadzenia zamieszcza się informację o sądzie lub prokuratorze, który zarządził doprowadzenie.
2. Doprowadzenie osoby zatrzymanej przez funkcjonariuszy, w przypadku zarządzenia doprowadzenia przez sąd lub prokuratora, wykonuje się zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

§ 5.

1. Osoby zatrzymane są doprowadzane przez funkcjonariuszy Straży Granicznej, zwanych dalej "funkcjonariuszami", pełniących służbę w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych albo w komórkach konwojowo - ochronnych jednostek organizacyjnych Straży Granicznej, z wyjątkiem doprowadzeń wykonywanych przez funkcjonariuszy w przypadkach, o których mowa w ust. 2-5.
2. W przypadku gdy doprowadzenie osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1, jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, doprowadzenie wykonują funkcjonariusze imiennie wyznaczeni przez zarządzających doprowadzenie, posiadający odpowiednie przeszkolenie w tym zakresie.
3. Doprowadzanie osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy pełniących służbę lub dokonujących kontroli granicznej, wykonywane jest przez funkcjonariuszy, którzy:
 - 1) dokonali zatrzymania po udzieleniu zgody na doprowadzenie przez komendanta placówki Straży Granicznej, jego zastępcy lub kierownika zmiany placówki Straży Granicznej;
 - 2) zostali wyznaczeni przez komendanta placówki Straży Granicznej, jego zastępcę lub kierownika zmiany placówki Straży Granicznej, jeżeli doprowadzenie w sposób, o którym mowa w pkt 1, jest niemożliwe lub znacznie utrudnione;
 - 3) pełnią służbę graniczną, za zgodą kierownika zmiany placówki Straży Granicznej, po zakończeniu czasu pełnienia tej służby.
4. Osoby zatrzymane przez funkcjonariuszy wchodzących w skład załogi jednostki pływającej Straży Granicznej doprowadzane są przez funkcjonariuszy wyznaczonych przez dowódcę tej jednostki:
 - 1) na jej pokładzie;
 - 2) na pokładzie statku, na którym zatrzymano te osoby, jeżeli przyjęcie osób zatrzymanych na pokład jednostki pływającej Straży Granicznej jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, w szczególności zaś, gdy zachodzą przesłanki do zmuszenia statku, na którego pokładzie zatrzymano te osoby, do zawinięcia do wskazanego portu.
5. Osoby zatrzymane w ramach realizacji czynności operacyjno - rozpoznawczych i dochodzeniowo - śledczych lub administracyjnych doprowadzane są przez funkcjonariuszy dokonujących zatrzymania.

§ 6.

1. Doprowadzenie osób zatrzymanych rozpoczyna się po ich zatrzymaniu lub przekazaniu funkcjonariuszom.
2. Doprowadzeniem kieruje funkcjonariusz:
 - 1) wskazany w nakazie doprowadzenia jako dowódca;
 - 2) wyznaczony na dowódcę przez:
 - a) komendanta placówki Straży Granicznej, jego zastępcę lub kierownika zmiany placówki Straży Granicznej - w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 3,

b) dowódcę jednostki pływającej Straży Granicznej - w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 4,

c) zarządzających - w przypadku, o którym mowa w § 5 ust. 5,

- zwany dalej "dowódcą".

3. Dowódca w chwili rozpoczęcia doprowadzania osób zatrzymanych obowiązany jest w szczególności:

1) sprawdzić tożsamość osób zatrzymanych;

2) sprawdzić zgodność przekazanych mu dowodów rzeczowych i depozytu z dokumentacją zawierającą ich wykaz;

3) sprawdzić czy osoby zatrzymane posiadają przy sobie broń lub inne przedmioty niebezpieczne mogące w szczególności służyć do popełnienia czynu zabronionego albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi;

4) odebrać osobie zatrzymanej broń i przedmioty, o których mowa w pkt 3.

4. Dowódca po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 3, wyznacza zadania dla funkcjonariuszy, w szczególności wyznacza imiennie funkcjonariuszy odpowiedzialnych za poszczególne osoby zatrzymane.

5. Dowódca podczas doprowadzania obowiązany jest mieć na względzie bezpieczeństwo osób zatrzymanych, funkcjonariuszy i innych osób.

§ 7.

1. Osoby zatrzymane doprowadzane są samochodem specjalnym (więźniarka), co najmniej przez dwóch funkcjonariuszy.

2. Jeżeli zachodzą okoliczności uniemożliwiające doprowadzenie samochodem specjalnym, osoby zatrzymane mogą być doprowadzane innymi środkami transportu Straży Granicznej, publicznego transportu zbiorowego, z wyłączeniem środków komunikacji miejskiej, lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach pieszo.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, liczba funkcjonariuszy powinna być większa od liczby osób zatrzymanych.

§ 8.

1. Osoby zatrzymane, doprowadzane samochodem specjalnym, umieszcza się w wydzielonej części pojazdu.

2. Po umieszczeniu osób zatrzymanych w samochodzie specjalnym w części wydzielonej dla osób zatrzymanych, funkcjonariusze zajmują przeznaczone dla nich miejsca, a dowódca zajmuje siedzenie obok kierowcy.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach funkcjonariusze, po uprzednim przekazaniu broni palnej dowódcy, mogą zająć miejsca w części pojazdu wydzielonej dla osób zatrzymanych.

§ 9.

Osoby zatrzymane, doprowadzane samochodem osobowym, umieszcza się na tylnym siedzeniu, pomiędzy funkcjonariuszami, w sposób uniemożliwiający odebranie funkcjonariuszom broni palnej.

§ 10.

1. Osoby zatrzymane, doprowadzane autobusem, umieszcza się na siedzeniach przy oknach najbardziej oddalonych od drzwi. Funkcjonariusze zajmują siedzenia znajdujące się obok siedzeń zajmowanych przez te osoby, w sposób uniemożliwiający odebranie funkcjonariuszom broni palnej.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dwie osoby zatrzymane można umieścić na siedzeniach znajdujących się obok siebie. Funkcjonariusze zajmują siedzenia znajdujące się obok lub bezpośrednio za siedzeniami zajmowanymi przez osoby zatrzymane.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2 dowódca zajmuje miejsce znajdujące się obok lub bezpośrednio za siedzeniami zajmowanymi przez funkcjonariuszy.

§ 11.

Osoby zatrzymane, doprowadzane pociągiem, powinno się umieszczać tyłem do kierunku jazdy, pomiędzy funkcjonariuszami, w sposób uniemożliwiający odebranie funkcjonariuszom broni palnej. Dowódca zajmuje miejsce obok siedzenia zajętego przez jednego z funkcjonariuszy.

§ 12.

1. Podczas doprowadzania funkcjonariusze obowiązani są w szczególności:

- 1) posiadać wyposażenie i uzbrojenie odpowiednie do mogących zaistnieć zagrożeń, m.in. środki łączności, broń palną, środki przymusu bezpośredniego, kabury operacyjne, kamizelki kuloodporne, kaski ochronne, opatrunki osobiste i środki ochronne przed zakażeniem chorobami zakaźnymi;
- 2) stosować środki przymusu bezpośredniego odpowiednie do mogących zaistnieć zagrożeń;
- 3) udzielić w sytuacjach szczególnych, w granicach dostępnych środków, pierwszej pomocy medycznej osobom zatrzymanym;
- 4) nie udzielać informacji o osobach zatrzymanych innym osobom;
- 5) uniemożliwiać kontaktowanie się osób zatrzymanych między sobą lub z innymi osobami;
- 6) nie prowadzić rozmów z osobami zatrzymanymi;
- 7) nie pozostawiać osób zatrzymanych bez nadzoru lub pod nadzorem innych osób.

2. Za zapewnienie właściwego uzbrojenia i wyposażenia funkcjonariuszy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, odpowiada dowódca.

§ 13.

1. W przypadku doprowadzania osób zatrzymanych, co do których zachodzi podejrzenie, że mogą dokonać zamachu na życie lub zdrowie własne, funkcjonariusza oraz innych osób, podjąć próbę ucieczki albo w przypadku doprowadzania osób zachowujących się agresywnie, stosuje się środki ostrożności, polegające na:

- 1) wyznaczeniu większej liczby funkcjonariuszy lub funkcjonariuszy z plutonów specjalnych Straży Granicznej;
- 2) stosowaniu środków przymusu bezpośredniego odpowiednich do mogących zaistnieć zagrożeń;
- 3) wykonaniu doprowadzenia wyłącznie samochodem specjalnym.

2. W przypadku gdy zachodzi podejrzenie, że podczas doprowadzenia może dojść do ataku na funkcjonariuszy w celu uwolnienia osób zatrzymanych, co najmniej jeden z funkcjonariuszy może zostać uzbrojony w broń maszynową.

§ 14.

W przypadku gdy osoby zatrzymane poddawane są badaniom lekarskim, w trybie określonym w odrębnych przepisach, dowódca lub upoważniony przez niego funkcjonariusz zapewnia warunki uniemożliwiające im ucieczkę z miejsca prowadzenia badań. W tym celu dowódca lub upoważniony przez niego funkcjonariusz może zwrócić się o pomoc do najbliższej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej lub Policji.

§ 15.

W przypadku ataku na funkcjonariuszy w celu uwolnienia osób zatrzymanych dowódca zarządza umieszczenie tych osób w miejscu najbardziej bezpiecznym i uniemożliwiającym ucieczkę oraz organizuje obronę.

§ 16.

1. W przypadku ucieczki osób zatrzymanych dowódca zarządza umieszczenie innych osób zatrzymanych w miejscu uniemożliwiającym ucieczkę i organizuje bezpośredni pościg.
2. Wobec osób zatrzymanych, których ucieczkę udaremnilo, stosuje się środki ostrożności, o których mowa w § 13 ust. 1.

§ 17.

W przypadku urazu, zatrucia, porodu, nagłego zachorowania lub pogorszenia stanu zdrowia powodującego zagrożenie życia osób zatrzymanych, udziela się im, w granicach dostępnych środków, pierwszej pomocy medycznej.

§ 18.

1. W przypadkach określonych w § 15 i 16 ust. 1 i § 17 dowódca powiadamia niezwłocznie najbliższą jednostkę organizacyjną Straży Granicznej lub Policji i w razie potrzeby zwraca się do niej o pomoc.
2. O zgonie osób zatrzymanych zawiadamia się właściwego miejscowo prokuratora.

§ 19.

1. Jeżeli podczas doprowadzania osób zatrzymanych zajdą okoliczności uniemożliwiające jego kontynuację, dowódca wykorzystując dostępne środki łączności, niezwłocznie zawiadamia o tym zarządzającego, który podjął decyzję w sprawie doprowadzenia.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dowódca sporządza pisemny meldunek o przebiegu okoliczności uniemożliwiających kontynuację doprowadzenia i przekazuje go zarządzającemu.

§ 20.

Doprowadzenie kończy się z chwilą uzyskania pisemnego potwierdzenia doprowadzenia w nakazie doprowadzenia.

§ 21.

Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie sposobu doprowadzania osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. Nr 37, poz. 351).

§ 22.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

[1] Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 134, poz. 1436 i Nr 283, poz. 2818 oraz z 2005 r. Nr 19, poz. 164).

Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 128, poz. 1175, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 171, poz. 1800, Nr 172, poz. 1805, Nr 210, poz. 2135 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 757.

Uzasadnienie

Sposób doprowadzania osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej uregulowany był dotychczas w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie sposobu doprowadzania osób zatrzymanych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. Nr 37, poz. 351).

Potrzeba wydania nowego rozporządzenia zaistniała ze względu na kilka następujących powodów:

- 1) znowelizowana ustawa o Straży Granicznej, która rozszerzyła katalog organów, do których mogą być doprowadzane osoby zatrzymane, o sąd i prokuraturę i wprowadziła zmiany w strukturze organizacyjnej Straży Granicznej. Z dniem 24 sierpnia 2005 r. w miejsce strażnic i granicznych placówek kontrolnych Straży Granicznej utworzone zostaną placówki Straży Granicznej. W związku z tym konieczne jest uwzględnienie tej zmiany w treści rozporządzenia oraz wskazanie nowego podmiotu zarządzającego doprowadzeniem. Podmiotem tym będzie kierownik zmiany placówki Straży Granicznej;
- 2) rozszerzenia wymaga katalog podmiotów uprawnionych do zarządzenia doprowadzenia o:
 - a) zastępcę Komendanta Głównego Straży Granicznej,
 - b) zastępcę komendantów oddziałów Straży Granicznej,
 - c) zastępcę komendanta placówki i dywizjonu Straży Granicznej,
 - d) kierownika jednostki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno - rozpoznawczych i dochodzeniowo - śledczych,
 - e) kierownika komórki organizacyjnej jednostki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno - rozpoznawczych i dochodzeniowo - śledczych oraz,
 - f) kierownika jednostki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno - rozpoznawczych i dochodzeniowo - śledczych lub w sprawach dotyczących przyjmowania od cudzoziemców wniosków o nadanie statusu uchodźcy lub realizowania czynności związanych z wydalaniem cudzoziemców;

zmiana, o której mowa w lit. d-f, podyktowana jest koniecznością objęcia uprawnieniem do zarządzania doprowadzenia podmiotów, które mają bezpośredni nadzór na funkcjonariuszami dokonującymi zatrzymań w zakresie, o którym mowa powyżej;

- 3) w projekcie wprowadzono ponadto kilka zmian dotyczących sposobu wykonywania doprowadzania przez wyznaczonych funkcjonariuszy (np. polegające na zniesieniu obowiązkowego zakładania osobie zatrzymanej kajdanek z tyłu w przypadkach o których mowa w § 12 ustęp 1 projektu, ocena konieczności zastosowanie takiego środka pozostawiona została doprowadzającym) oraz dokonano kilku zmian wynikających z doświadczeń uzyskanych w trakcie stosowania dotychczas obowiązującego aktu prawnego.

Dniem wejścia w życie przedmiotowego rozporządzenia jest 24 sierpnia 2005 r. W dniu tym wejdą w życie przepisy znowelizowanej ustawy o Straży Granicznej, na podstawie których zostaną utworzone placówki Straży Granicznej.

Ocena Skutków Regulacji

1. Wpływ regulacji na podmioty, na które będzie oddziaływał projektowany akt prawny.

Możliwe będzie skuteczniejsze egzekwowanie przepisów prawa oraz poprawiona zostanie ekonomika procesowa poprzez umożliwienie wszystkim podmiotom, które bezpośrednio nadzorują dokonywanie zatrzymań przez funkcjonariuszy, zarządzania doprowadzania w stosunku do osób zatrzymanych.

1. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo i obronność państwa.

Wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na bezpieczeństwo i obronność państwa.

1. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetowe.

Wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na dochody i wydatki budżetowe.

1. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na rynek pracy.

1. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

1. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój gospodarczy.

Wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na sytuację i rozwój gospodarczy.

1. Zakres konsultacji społecznej.

Zakres podmiotowy i przedmiotowy projektowanego rozporządzenia nie wymaga przeprowadzenia konsultacji społecznych.

1. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie wkracza w zakres prawa Unii Europejskiej.